

“मधुपानप्रवृत्तास्ते सुहृद्भिः सह वैरिणः ।

श्रुत्वा कुतोऽपि तन्नाम लेभिरे विषमां दशां” ॥

अत्र त्रामादयो राजविषयरतिभावस्याङ्गं ।

“जन्मान्तरीणरमणस्याङ्गमङ्गसमुत्सुका ।

सलज्जा चान्तिके मख्याः पातु नः पार्वती सदा” ॥

अत्रौत्सुक्यलज्जयोश्च सन्धिर्देवताविषयरतिभावस्याङ्गं ।

“पश्येत् कश्चिच्चल चपल रे का त्वराहं कुमारी

हस्तालम्बं वितर हृह हा व्युत्क्रमः कासि यासि ।

इत्थं पृथ्वीपरिवृढभवद्विद्विषोऽरण्यवृत्तेः

कन्या कञ्चित्फलकिसलयान्याददानाभिधत्ते” ॥

अत्र शङ्कासूयाधृतिस्मृतिश्रमदैर्न्यविवोधात्सुक्यानां श्व-
लता राजविषयरतिभावस्याङ्गं । इह केचिदाहुः “वाच्यवाच-
करूपालङ्करणमुखेन रसाद्युपकारका एवालङ्काराः । रसाद-
यस्तु वाच्यवाचकाभ्यामुपकार्या एवेति न तेषामलङ्कारता
भवितुं युक्तेति” अन्ये तु “रसाद्युपकारमात्रेणैवालङ्कृत्यप-
देशो भाक्तश्चिरन्तनप्रसिद्धाङ्गीकार्य एवेति” अपरे च “रसा-
द्युपकारमात्रेणालङ्कारत्वं मुख्यता रूपकादौ वाच्याद्युपधानं
अजागलस्तनन्यायेनेति” । “अभियुक्तास्तु स्वव्यञ्जकवाच्यवाचका-
द्युपकृतैरङ्गभूतैरसादिभिरङ्गिनो रसादेर्वाच्यवाचकोपस्कारदा-
रेणोपकुर्वन्निरलङ्कृत्यपदेशो लभ्यते । समासोक्तौ तु नाय-
कादिव्यवहारमात्रस्यैवालङ्कृतिता न त्वास्वादस्य, तस्योक्तरीति
विरहादिति” मन्यन्ते । अत एव ध्वनिकारेणोक्तं ।